

Arbeidstilsynet

Fremdrift

Arbeidstilsynets brukermål 2024

Rapporteringsperiode: 1. januar 2024–30. november 2024

Oppdatert: 2. desember 2024

Neste oppdatering: Januar 2025

Innhold

Innledning	3
Arbeidsgivere bruker BHT riktig	5
Sentrale nøkkeltall	5
Næring tilsynsobjekt	6
Sted for tilsyn	6
Funn i tilsyn	7
Reaksjoner	7
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett- og psykiske plager	8
Sentrale nøkkeltall	8
Næring tilsynsobjekt	9
Sted for tilsyn	9
Funn i tilsyn	10
Reaksjoner	10
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker	12
Sentrale nøkkeltall	12
Næring tilsynsobjekt	13
Sted for tilsyn	13
Funn i tilsyn	14
Reaksjoner	14
Arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn	16
Sentrale nøkkeltall	16
Næring tilsynsobjekt	17
Sted for tilsyn	17
Funn i tilsyn	18
Reaksjoner	19
Offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser	20
Sentrale nøkkeltall	20
Sektor tilsynsobjekt	21
Sted for tilsyn	21
Funn i tilsyn	21
Reaksjoner	22

Utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter	23
Sentrale nøkkeltall	23
Næring tilsynsobjekt	24
Sted for tilsyn	24
Funn i tilsyn	25
Reaksjoner	26

Innledning

Fremdrift er en rapportserie som gir informasjon om Arbeidstilsynets løpende innsats innenfor prioriterte områder. Rapportene er ikke ment å dekke alt Arbeidstilsynet gjør, men de gir en overordnet oversikt på utvalgte områder.

Denne fremdriftsrapporten gir en oppdatert status på Arbeidstilsynets tilsynsinnsats rettet mot våre brukermål så langt i 2024. For at vi skal kunne nå de overordnede målene i tildelingsbrevet, prioriterer vi noen brukermål det er særlig viktig at vi oppnår. De prioriterte brukermålene er et resultat av en systematisk kunnskapsoppsummering og påfølgende risikovurdering.

De prioriterte brukermålene i 2024 for hvert av de overordnede målene er:

Overordnet mål 1: Virksomhetene arbeider systematisk med forebyggende arbeidsmiljø, helse og sikkerhet

- Arbeidsgivere bruker BHT riktig
- Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett- og psykiske plager
- Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker

Overordnet mål 2: Virksomhetene ivaretar seriøse og anstendige arbeidsvilkår

- Arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn
- Offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelse

Overordnet mål 3: Arbeidslivskriminalitet skal avdekkes og bekjempes

- Utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter

Tabell 1, tabell 2 og tabell 3 gir en samlet oversikt over tilsyn med brukermålene så langt i 2024. For at et tilsyn skal bli inkludert som et tilsyn med brukermål, må tilsynet ha vært gjennomført innen bestemte tilsynstjenester og arbeidsprosesser, og ha kontrollert tema og/eller kontrollpunkter som er særlig relevante for brukermålet.

Vær oppmerksom på at Arbeidstilsynet jobber risiko- og kunnskapsbasert, og at vi skal rette vår aktivitet mot de virksomhetene hvor risikoen er størst. Resultater fra tilsyn gir dermed et bilde av hvordan situasjonen er i de virksomhetene hvor vi har gjennomført tilsyn, og kan ikke nødvendigvis brukes til å si noe om tilstanden i en næring eller et geografisk område som helhet.

Tabell 1: Antall tilsyn, andel tilsyn med brudd, reaksjonsprosent og antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon for Arbeidstilsynets brukermål innenfor overordnet mål 1: Virksomhetene arbeider systematisk med forebyggende arbeidsmiljø, helse og sikkerhet, 2024.

Brukermål	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Reaksjons - prosent	Antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon
Arbeidsgivere bruker BHT riktig	4 532	49 %	45 %	1,4
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett- og psykiske plager	1 731	82 %	72 %	2,1
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker	2 984	74 %	66 %	2,5

Tabell 2: Antall tilsyn, andel tilsyn med brudd, reaksjonsprosent og antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon for Arbeidstilsynets brukermål innenfor overordnet mål 2: Virksomhetene ivaretar seriøse og anstendige arbeidsvilkår, 2024.

Brukermål	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Reaksjons - prosent	Antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon
Arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn	2 034	17 %	15 %	1,3
Offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser	103	83 %	83 %	1,6

Tabell 3: Antall tilsyn, andel tilsyn med brudd, reaksjonsprosent og antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon for Arbeidstilsynets brukermål innenfor overordnet mål 3: Arbeidslivskriminalitet skal avdekkes og bekjempes, 2024.

Brukermål	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Reaksjons - prosent	Antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon
Utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter	1 210	50 %	46 %	3,0

Videre i denne fremdriftsrapporten beskriver vi tilsynsproduksjonen så langt i år for hvert brukermål innenfor de tre overordnede målene.

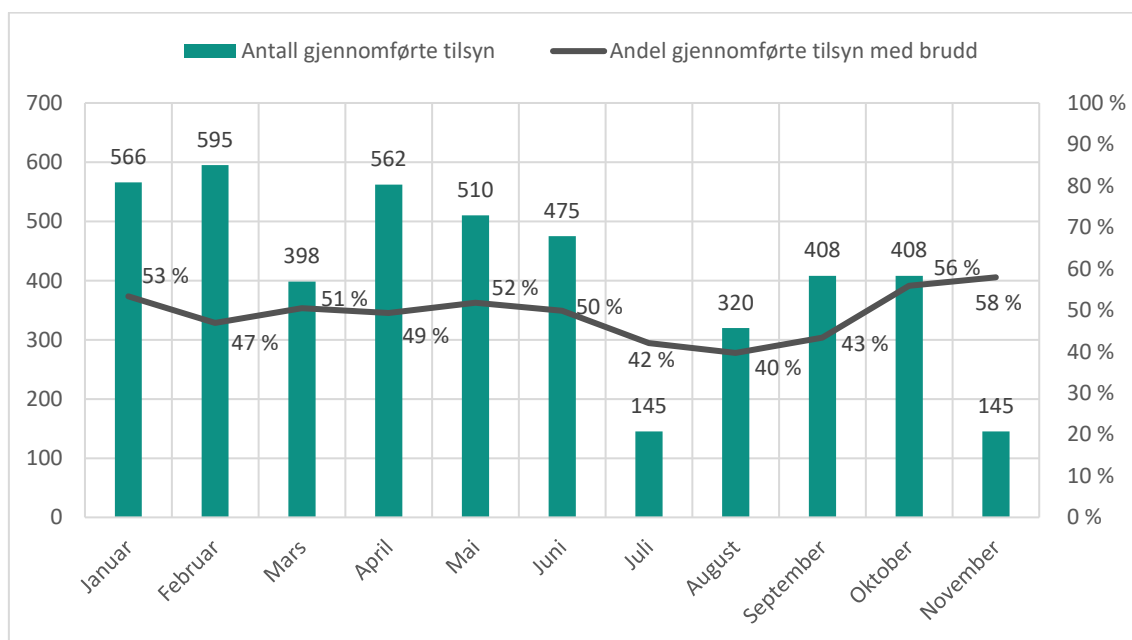
Arbeidsgivere bruker BHT riktig

For å redusere helseplager, sykdom og skade i det norske arbeidslivet skal Arbeidstilsynet bidra til at arbeidsgivere med BHT-plikt sørger for at bedriftshelsetjenesten (BHT) bistår med kartlegging av arbeidsmiljø, vurdering av risiko for helseplager, sykdom og skade og forebyggende tiltak. Dette skal sørge for at bedriftshelsetjenestene brukes av virksomhetene i henhold til intensjonen.

Sentrale nøkkeltall

I perioden 1. januar–30. november 2024 har vi gjennomført om lag 4 532 tilsyn med brukermålet arbeidsgivere bruker BHT riktig. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd på relevante kontrollpunkter i 49 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 45 prosent av tilsynene. Tilsynene er i hovedsak gjennomført som stedlige tilsyn ute hos virksomhetene, med 82 prosent av tilsynene.

Figur 1 viser antall gjennomførte tilsyn med brukermålet, samt andelen tilsyn med brudd for de gjennomførte tilsynene. Merk at vi rapporterer tilsyn basert på dato for kontroll, men at tilsynet inngår i statistikken først når tilsynsrapporten er sendt til virksomheten. Det vil derfor være et visst etterslep i rapportering av tilsyn i perioden. Dette er primært synlig for foregående måned, hvor tilsynstallet fortsatt er relativt lavt. Antall tilsyn vil altså øke ytterligere etter hvert som flere tilsynsrapporter blir sendt.

Figur 1: Antall gjennomførte tilsyn med brukermålet arbeidsgivere bruker BHT riktig, samt andel gjennomførte tilsyn med brudd, fordelt på måned, 2024.

Næring tilsynsobjekt

I innsatsen med brukermålet skal vi prioritere virksomheter med BHT-plikt. Tabell 4 gir en oversikt over de fem næringene hvor det er gjennomført flest tilsyn med dette brukermålet så langt i 2024. 3 708 tilsyn er gjennomført innen disse fem næringene, og utgjør 82 prosent av det totale antallet tilsyn med brukermålet så langt i år.

Tabell 4: Antall tilsyn med brukermålet arbeidsgivere bruker BHT riktig, fordelt på næringer med flest tilsyn, 2024. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 412	33 %	1,4
Helse- og sosialtjenester	971	68 %	1,3
Industri	734	37 %	1,3
Varehandel, reparasjon av motorvogner	373	56 %	1,4
Undervisning	248	77 %	1,4

Sted for tilsyn

Tabell 5 gir en oversikt over hvordan tilsynene med dette brukermålet fordeler seg per fylke så langt i år.

Tabell 5: Antall tilsyn med brukermålet arbeidsgivere bruker BHT riktig, fordelt på fylke, 2024.

Sted for tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Vestland	505	57 %	1,3
Innlandet	458	51 %	1,2
Trøndelag	411	54 %	1,3
Møre og Romsdal	364	58 %	1,5
Agder	336	46 %	1,4
Akershus	320	38 %	1,2
Nordland	313	50 %	1,5
Buskerud	278	37 %	1,2
Rogaland	275	52 %	1,3
Troms	236	56 %	1,6
Oslo	231	49 %	1,4
Østfold	215	36 %	1,3
Vestfold	194	44 %	1,3
Telemark	157	46 %	1,4
Finnmark	143	55 %	1,7
Svalbard	6	33 %	1,0
Ikke utfylt	90	51 %	1,2
Totalsum	4 532	49 %	1,4

Funn i tilsyn

Tabell 6 gir en oversikt over kontrollpunktene som er oftest kontrollert i tilsynene med dette brukermålet. Merk at det kun er kontrollpunkt som inngår i de faste sjekklisterne som inngår i tabellen. Det kan også være kontrollert andre tema i tilsynene, men disse inngår ikke i tabellen.

Som tabellen viser, har vi oftest kontrollert om virksomhetene har tilknyttet seg BHT, og vi har så langt i år avdekket relativt få brudd på dette. Vi avdekker oftest brudd når vi kontrollerer om virksomhetene har kompetanse til å gjennomføre påleggene uten bistand fra BHT, med brudd i 47 prosent av tilsynene.

Tabell 6: Andel tilsyn med brudd og andel tilsyn med reaksjon fordelt på de mest kontrollerte kontrollpunktene som inngår fast i sjekklisterne, i tilsyn med brukermålet arbeidsgivere bruker BHT riktig, i 2024.

Kontrollpunkt kontrollert i tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon
Bedriftshelsetjeneste - tilknytning	4 245	7 %	7 %
Bedriftshelsetjeneste - plan for bistand	3 731	35 %	29 %
Bedriftshelsetjeneste - bistand til påleggsgjennomføring	2 529	47 %	40 %
Bedriftshelsetjeneste - årsrapport	1 814	18 %	8 %

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 45 prosent av tilsynene med brukermålet arbeidsgivere bruker BHT riktig, og vi har i snitt gitt 1,4 reaksjoner per tilsyn med reaksjon.

Vi har fulgt opp bruddene med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 1 677 tilsyn. Vi vedtar oftest pålegg om at virksomhetene skal bruke BHT til å gjennomføre tiltak, og at arbeidsgiver må sørge for at det er utarbeidet plan for hvordan BHT skal bistå virksomheten. I 82 tilsyn har vi fulgt opp med vedtak om tvangsmulkt som pressmiddel, og i to tilsyn har vi vedtatt stans som pressmiddel.

Tabell 7 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsynene med dette brukermålet så langt i år. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Tabell 7: Antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsyn med brukermålet arbeidsgivere bruker BHT riktig, 2024.

Type reaksjon	Antall tilsyn
Vedtak om pålegg	1 677
Vedtak om tvangsmulkt	82
Vedtak om stans som pressmiddel	2
Vedtak om stans ved overhengende fare	0
Vedtak om overtredelsesgebyr	0

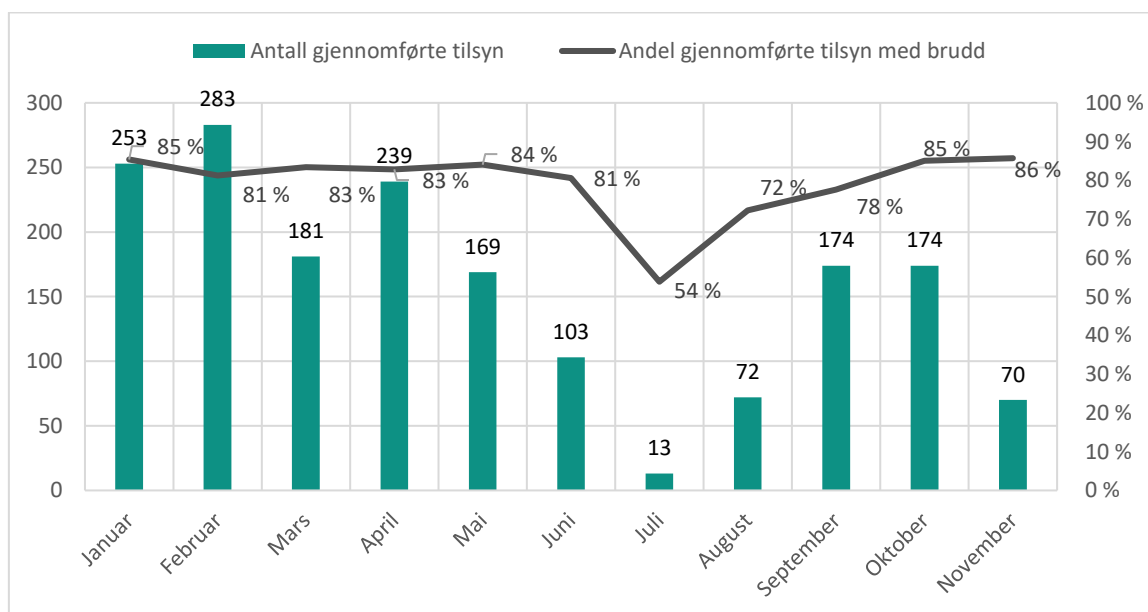
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett- og psykiske plager

For å redusere plager, sykdom og skader i det norske arbeidslivet, skal Arbeidstilsynet bidra til at arbeidsgivere jobber systematisk og helhetlig med arbeidsmiljøet for å forebygge muskel- og skjelettplager og psykiske plager som helt eller delvis skyldes jobben. Arbeidsgiver er ansvarlig for, og har en viktig rolle i, at det jobbes systematisk og helhetlig med arbeidsmiljøet – slik at plagene forebygges.

Sentrale nøkkeltall

I perioden 1. januar–30. november 2024 har vi gjennomført 1 731 tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett-, og psykiske plager. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd på relevante kontrollpunkter i 82 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 72 prosent av tilsynene. Tilsynene med brukermålet er i stor grad gjennomført som stedlige tilsyn ute hos virksomhetene, med 90 prosent av tilsynene.

Figur 2 viser antall gjennomførte tilsyn med brukermålet, og andelen tilsyn med brudd for de gjennomførte tilsynene. Merk at vi rapporterer tilsyn basert på dato for kontroll, men at tilsynet inngår i statistikken først når tilsynsrapporten er sendt til virksomheten. Det vil derfor være et visst etterslep i rapportering av tilsyn i perioden. Dette er primært synlig for foregående måned, hvor tilsynstallet fortsatt er relativt lavt. Antall tilsyn vil altså øke ytterligere etter hvert som flere tilsynsrapporter blir sendt.

Figur 2: Antall gjennomførte tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett-, og psykiske plager, samt andel gjennomførte tilsyn med brudd, fordelt på måned, 2024.

Næring tilsynsobjekt

I innsatsen med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett-, og psykiske plager, skal vi prioritere enkelte næringer for tilsyn basert på hvor vi mener risikoen er størst. Tabell 8 gir en oversikt over de fem næringene hvor det er gjort flest tilsyn med dette brukermålet så langt i 2024. 1 646 tilsyn er gjennomført innen disse fem næringene, og utgjør 95 prosent av det totale antallet tilsyn med brukermålet så langt i år.

Tabell 8: Antall tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett-, og psykiske plager, fordelt på næringer med flest tilsyn, 2024. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Helse- og sosialtjenester	852	86 %	2,1
Bygge- og anleggsvirksomhet	470	74 %	2,6
Undervisning	219	96 %	2,6
Overnattings- og serveringsvirksomhet	53	55 %	1,5
Varehandel, reparasjon av motorvogner	52	69 %	1,6

Sted for tilsyn

Tabell 9 gir en oversikt over hvordan tilsynene med dette brukermålet fordeler seg per fylke så langt i år.

Tabell 9: Antall tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett-, og psykiske plager, fordelt på fylke, 2024.

Sted for tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Vestland	252	86 %	1,5
Innlandet	199	82 %	2,1
Trøndelag	169	91 %	2,4
Møre og Romsdal	129	94 %	1,7
Nordland	112	89 %	2,6
Buskerud	104	79 %	2,0
Troms	102	75 %	2,6
Oslo	101	79 %	1,9
Rogaland	101	71 %	1,6
Agder	93	77 %	2,1
Akershus	80	85 %	2,4
Finnmark	68	79 %	2,8
Vestfold	61	64 %	1,7
Østfold	50	68 %	2,0
Telemark	45	80 %	2,0
Svalbard	2	100 %	2,0
Ikke utfylt	63	78 %	2,2
Totalsum	1 731	82 %	2,1

Funn i tilsyn

I tilsynene har vi kontrollert virksomhetenes systematiske HMS-arbeid knyttet til forebygging av arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager. Vi har oftest kontrollert om arbeidsgiver sørger for at arbeidstakere som utfører ergonomisk belastende arbeid som tungt eller ensformig arbeid, får nødvendig informasjon og opplæring. Vi har avdekket brudd på dette i 30 prosent av tilsynene. Så langt har vi oftest avdekket brudd når vi har kontrollert om arbeidsgiver har kartlagt og riskovurdert, samt utarbeidet plan og tiltak, for arbeid som kan gi risiko for muskel-, skjelett- og psykiske, med brudd i 74 prosent av tilsynene.

Tabell 10 gir en oversikt over kontrollpunktene som oftest er kontrollert i disse tilsynene. Merk at det kun er kontrollpunkt som er relevante for brukermålet, og som inngår i de faste sjekklisterne, som inngår i tabellen. Det kan også være kontrollert andre tema, men disse inngår ikke i tabellen. Eksempelvis har vi kontrollert virksomhetenes tilknytning til, og bruk av, bedriftshelsetjeneste i en høy andel av disse tilsynene.

Tabell 10: Andel tilsyn med brudd og andel tilsyn med reaksjon fordelt på de fem mest kontrollerte kontrollpunkter i tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett-, og psykiske plager, som inngår fast i sjekklisterne i 2024. Ett tilsyn kan dekke flere kontrollpunkter.

Kontrollpunkt kontrollert i tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon
Manuelt arbeid - informasjon og opplæring	1 244	30 %	19 %
Muskel- og skjelettplager - kartlegging og risikovurdering	862	57 %	32 %
Muskel- og skjelettplager – plan og tiltak	853	58 %	32 %
Muskel-, skjelett- og psykiske plager, - kartlegging og risikovurdering, plan og tiltak	787	74 %	45 %
Psykiske plager - kartlegging og risikovurdering	342	58 %	9 %
Psykiske plager - plan og tiltak	342	59 %	9 %

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 72 prosent av tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett-, og psykiske plager, og vi har i snitt gitt 2,1 reaksjoner per tilsyn med reaksjon.

Vi har fulgt opp bruddene med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 1 111 tilsyn. Vi har fulgt opp med tvangsmulkt som pressmiddel i 38 tilsyn, og stans som pressmiddel i tre tilsyn. I tilfeller hvor vi ikke har fulgt opp brudd med reaksjon, så skyldes dette i hovedsak at virksomheten allerede hadde iverksatt tiltak. Vi vedtar oftest pålegg knyttet til brudd på kartlegging, risikovurdering, plan og tiltak på forhold knyttet til vold, trusler om vold og uheldige belastninger, samt brudd på kartlegging, risikovurdering, plan og tiltak på forhold knyttet til muskel-, skjelett- og psykiske plager.

Tabell 11 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for brukermålet så langt i år. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Tabell 11: Antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel-, skjelett-, og psykiske plager, 2024.

Type reaksjon	Antall tilsyn
Vedtak om pålegg	1 111
Vedtak om tvangsmulkt	38
Vedtak om stans som pressmiddel	3
Vedtak om stans ved overhengende fare	0
Vedtak om overtredelsesgebyr	0

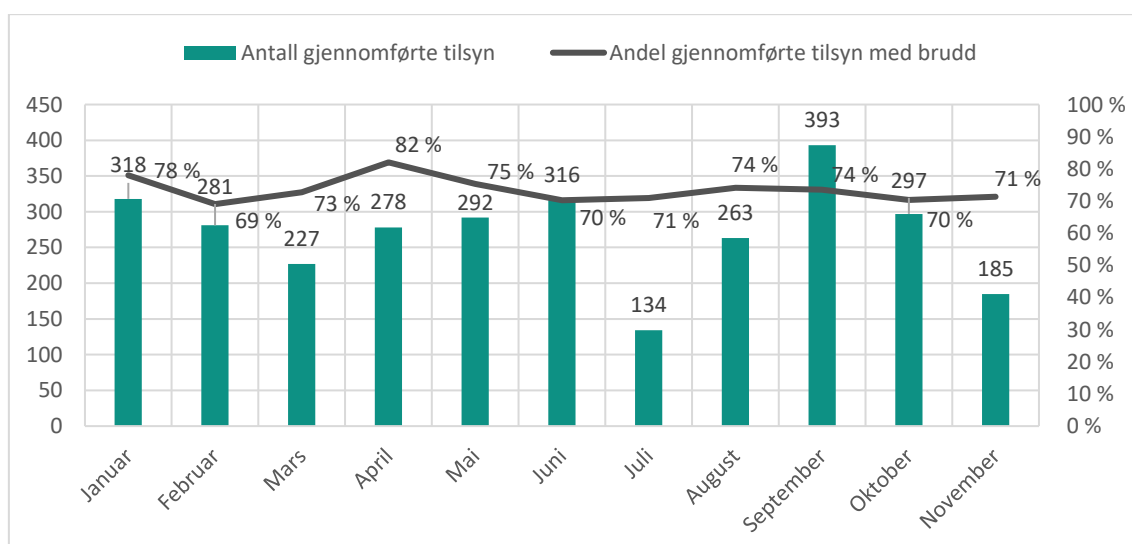
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker

For å redusere antall alvorlige personskader i det norske arbeidslivet skal Arbeidstilsynet arbeide for at arbeidsgivere har et fungerende helhetlig styrings- og kontrollsystem for å forebygge alvorlige personskader. Dersom arbeidsgiver jobber systematisk og helhetlig med sikkerhetsstyring i sin virksomhet vil det redusere sannsynligheten for at arbeidstakere blir skadet.

Sentrale nøkkeltall

I perioden 1. januar–30. november 2024 har Arbeidstilsynet gjennomført 2 984 tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker. Tilsyn med arbeidsulykker som er varslet til Arbeidstilsynet er ikke medregnet i disse tilsynene. Tilsyn med arbeidsulykkes omtales nærmere i [Fremdrift – Arbeidsulykker, meldinger om kritikkverdige forhold og meldinger om arbeidsrelatert sykdom](#). Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd på relevante kontrollpunkter i 74 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 66 prosent av tilsynene. Tilsynene er i hovedsak gjennomført som stedlige tilsyn ute hos virksomhetene, med 92 prosent av tilsynene.

Figur 3 viser antall gjennomførte tilsyn med brukermålet og andelen tilsyn med brudd for de gjennomførte tilsynene. Merk at vi rapporterer tilsyn basert på dato for kontroll, men at tilsynet inngår i statistikken først når tilsynsrapporten er sendt til virksomheten. Det vil derfor være et visst etterslep i rapportering av tilsyn i perioden. Dette er primært synlig for foregående måned, hvor tilsynstallet fortsatt er relativt lavt. Antall tilsyn vil altså øke ytterligere etter hvert som flere tilsynsrapporter blir sendt.

Figur 3: Antall gjennomførte tilsyn og andel gjennomførte tilsyn med brudd for brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, fordelt på måned, 2024.

Næring tilsynsobjekt

I innsatsen med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, skal vi prioritere enkelte næringer for tilsyn basert på hvor vi mener risikoen er størst. Tabell 12 gir en oversikt over de fem næringene hvor vi har gjennomført flest med dette brukermålet så langt i år. 2 713 tilsyn er gjennomført innen disse fem næringene, og utgjør 91 prosent av det totale antallet tilsyn med brukermålet så langt i år.

Tabell 12: Antall tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, fordelt på næringer med flest tilsyn, 2024. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 732	69 %	2,2
Industri	509	83 %	3,4
Varehandel, reparasjon av motorvogner	183	78 %	3,0
Transport og lagring	160	81 %	1,6
Jordbruk, skogbruk og fiske	158	65 %	2,0

Sted for tilsyn

Tabell 13 gir en oversikt over hvordan tilsynene med dette brukermålet fordeler seg per fylke så langt i år.

Tabell 13: Antall tilsyn med arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, fordelt på fylke, 2024.

Sted for tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Innlandet	303	62 %	2,5
Akershus	270	59 %	2,1
Buskerud	252	69 %	2,4
Vestland	250	83 %	2,4
Trøndelag	242	92 %	2,3
Agder	240	75 %	2,3
Nordland	239	77 %	2,6
Rogaland	222	84 %	2,5
Troms	176	75 %	2,9
Østfold	165	73 %	3,3
Telemark	157	62 %	2,4
Møre og Romsdal	147	76 %	2,1
Oslo	114	70 %	2,2
Vestfold	99	77 %	2,6
Finnmark	87	76 %	2,0
Svalbard	12	42 %	1,5
Viken	2	50 %	1,0
Ikke utfylt	7	29 %	1,0
Totalsum	2 984	74 %	2,5

Funn i tilsyn

I de ulykkesforebyggende tilsynene har vi oftest kontrollert bygnings- og utstyrmessige forhold, etterfulgt av virksomhetenes bruk av BHT, og maskiner og annet arbeidsutstyr. Over halvparten av tilsynene er rettet mot spesifikke tema knyttet til bestemte ulykkestyper, som farlig arbeid i høyden og maskinsikkerhet. Vi har oftest avdekket brudd på forhold knyttet til farlig arbeid i høyden.

Tabell 14 gir en oversikt over undertemaene som oftest er kontrollert i disse tilsynene. Merk at det kun er kontrollpunkt som er relevante for brukermålet, og som inngår i de faste sjekklisterne, som inngår i tabellen. Det kan også være kontrollert andre tema som ikke er relevant for brukermålet i disse tilsynene. Disse inngår ikke i tabellen.

Tabell 14: Andel tilsyn med brudd og andel tilsyn med reaksjon fordelt på de fem mest kontrollerte undertema i tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, som inngår fast i sjekklisterne i 2024. Ett tilsyn kan dekke flere undertema.

Undertema kontrollert i tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon
Bygnings- og utstyrmessige forhold	1 750	56 %	40 %
Bedriftshelsetjeneste	1 408	27 %	26 %
Maskiner og annet arbeidsutstyr	1 374	33 %	29 %
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	1 265	30 %	24 %
Informasjon og opplæring	386	8 %	5 %

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 66 prosent av tilsyn med brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, og vi har i snitt gitt 2,5 reaksjoner per tilsyn med reaksjon.

Vi har så langt i år fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 1 139 tilsyn. Vi har fulgt opp med vedtak om tvangsmulkt i 69 tilsyn og vedtak om stans som pressmiddel i seks tilsyn. Vi har oftest vedtatt pålegg knyttet til brudd på maskiner og annet arbeidsutstyr, kartlegging, risikovurdering og tiltak, og bygnings- og utstyrmessige forhold. I tillegg har vi vedtatt stans ved overhengende fare for liv og helse i 659 tilsyn. Så langt i år har vi vedtatt overtredelsesgebyr i 66 tilsyn, i hovedsak som følge av alvorlige lovbrudd knyttet til usikret arbeid i høyden.

Tabell 15 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for brukermålet så langt i 2024. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr, og behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Tabell 15: Antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for brukermålet arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, 2024.

Type reaksjon	Antall tilsyn
Vedtak om pålegg	1 139
Vedtak om tvangsmulkt	69
Vedtak om stans som pressmiddel	6
Vedtak om stans ved overhengende fare	659
Vedtak om overtredelsesgebyr	66

Arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn

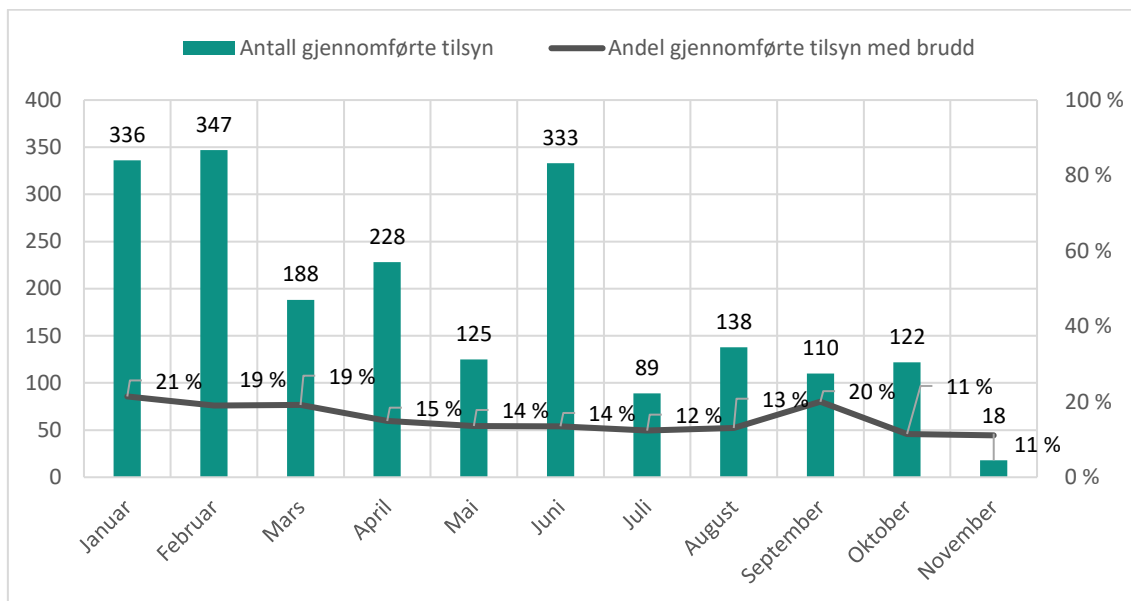
Allmenngjøringsordningen er innført for å sikre utenlandske arbeidstakere likeverdige lønns- og arbeidsvilkår med norske, og for å forhindre uheldig konkurransevridning for det norske arbeidsmarkedet. For at denne reguleringen skal få ønsket effekt, må arbeidsgiverne overholde kravene og gi alle arbeidstakere innen samme fag eller næring lønn i henhold til det som er allmenngjort for området. På områder hvor det er spesielt skjeve lønnsvilkår vil tariffnemda, ut fra innspill fra partene og næringslivet, gå inn og vedta allmenngjort lønn for å sikre at arbeidstakerne har en minstelønn som er anstendig.

Vi kan kun håndheve lønnsforhold som faller inn under de allmenngjorte tariffområdene. I 2024 er følgende ni tariffområder allmenngjort: bygg, elektro, fiskeindustri, godstransport på vei, jordbruks- og gartnerinæringen, overnatting, servering og catering, persontransport med turbil, renhold og skips- og verftsindustrien.

Sentrale nøkkeltall

I perioden 1. januar–30. november 2024 har Arbeidstilsynet gjennomført 2 034 tilsyn med brukermålet arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd på relevante kontrollpunkter i 17 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 15 prosent av tilsynene. Tilnærmet alle tilsynene er gjennomført som stedlige tilsyn, hvorav de aller fleste har vært uanmeldte tilsyn.

Figur 4 viser antall gjennomførte tilsyn med brukermålet og andelen tilsyn med brudd for de gjennomførte tilsynene. Merk at vi rapporterer tilsyn basert på dato for kontroll, men at tilsynet inngår i statistikken først når tilsynsrapporten er sendt til virksomheten. Det vil derfor være et visst etterslep i rapportering av tilsyn i perioden. Dette er primært synlig for foregående måned, hvor tilsynstallet fortsatt er relativt lavt. Antall tilsyn vil altså øke ytterligere etter hvert som flere tilsynsrapporter blir sendt.

Figur 4: Antall gjennomførte tilsyn og andel gjennomførte tilsyn med brudd for brukermålet arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn, fordelt på måned, 2024.

Næring tilsynsobjekt

I tilsyn med allmenngjøringsforskriftene, skal vi prioritere de allmenngjorte områdene hvor antallet utenlandske arbeidstakere under minstesats er høyest. Tabell 16 gir en oversikt over de fem næringene hvor det er gjort flest tilsyn med dette brukermålet så langt i år. 1 906 tilsyn er gjennomført innen disse fem næringene, og utgjør 94 prosent av det totale antallet tilsyn med brukermålet så langt i år.

Tabell 16: Antall tilsyn med brukermålet arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn, fordelt på næring med flest tilsyn, 2024. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
I Overnattings- og serveringsvirksomhet	987	23 %	1,3
F Bygge- og anleggsvirksomhet	461	5 %	1,2
H Transport og lagring	219	15 %	1,3
N Forretningsmessig tjenesteyting	154	19 %	1,5
A Jordbruk, skogbruk og fiske	94	7 %	1,0

Sted for tilsyn

Tabell 17 gir en oversikt over hvordan tilsynene med dette brukermålet fordeler seg per fylke så langt i år.

Tabell 17 Antall tilsyn med brukermålet arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn, fordelt på fylke, 2024.

Sted for tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Oslo	365	23 %	1,4
Vestland	217	15 %	1,1
Innlandet	188	17 %	1,2
Akershus	169	24 %	1,4
Rogaland	160	16 %	1,4
Troms	145	8 %	1,1
Buskerud	142	8 %	1,3
Møre og Romsdal	138	14 %	1,4
Østfold	111	20 %	1,3
Trøndelag	97	11 %	1,2
Nordland	92	9 %	1,2
Vestfold	56	21 %	1,3
Agder	50	14 %	1,0
Finnmark	44	14 %	1,2
Telemark	43	23 %	1,4
Ikke utfylt	16	25 %	1,4
Svalbard	1	0 %	0,0
Totalsum	2 034	17 %	1,3

Funn i tilsyn

Arbeidstilsynet skal bidra til et seriøst og anstendig arbeidsliv ved å sørge for at arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn. I det legger vi blant annet at arbeidsgivere:

- har oversikt over hvor mye arbeidstakerne har jobbet
- utbetaler lønn i tråd med minsteinnsats for all tid arbeidstakerne har jobbet
- utbetaler diett i tråd med allmenngjøringsreglene
- gir arbeidstakerne lønsslipp som viser faktisk utbetalt lønn og diett
- utbetaler lønn via bank
- etterbetaler manglende lønn

Tabell 18 gir en oversikt over de fem kontrollpunktene som er oftest benyttet i tilsynene med allmenngjort lønn. Merk at det kun er kontrollpunkt som er relevante for brukermålet, og som inngår i de faste sjekklisterne for tilsyn, som inngår i tabellen. Det kan også være kontrollert andre tema som ikke er relevant for brukermålet i disse tilsynene. Disse inngår ikke i tabellen.

Tabell 18: Andel tilsyn med brudd og andel tilsyn med reaksjon fordelt på de fem mest kontrollerte kontrollpunkt som inngår fast i sjekklister for tilsyn med brukermålet arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn, 2024.

Kontrollpunkt kontrollert i tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon
Allmenngjøring for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter - lønn	1 036	22 %	20 %
Byggeplasser - allmenngjort lønn	488	5 %	4 %
Allmenngjøring norsk godstransport - lønn	225	7 %	6 %
Allmenngjøring norsk godstransport - diett	153	11 %	8 %
Renhold - allmenngjort lønn	120	14 %	16 %

I 2024 har vi så langt ført mest kontroll med om arbeidsgiver har sørget for utbetaling av lønn i henhold til tariffavtale innen overnatting, servering og catering, med kontroll i 1 036 tilsyn. Det er også på dette kontrollpunktet vi har oftest avdekket brudd, med brudd i nesten ett av fire tilsyn.

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 15 prosent av tilsyn med brukermålet arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn, og vi har i snitt gitt 1,3 reaksjoner per tilsyn med reaksjon.

Tabell 19 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for brukermålet så langt i 2024. Vi har så langt i år fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 235 tilsyn, og vedtatt tvangsmulkt som pressmiddel i 32 tilsyn. Flest pålegg er knyttet til utbetaling og etterbetaling av allmenngjort lønn innen overnatting, servering og catering. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Tabell 19: Antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsyn med brukermålet arbeidsgivere gir utenlandske arbeidstakere allmenngjort lønn.

Type reaksjon	Antall tilsyn
Vedtak om pålegg	235
Vedtak om tvangsmulkt	32
Vedtak om stans som pressmiddel	4
Vedtak om stans ved overhengende fare	0
Vedtak om overtredelsesgebyr	5

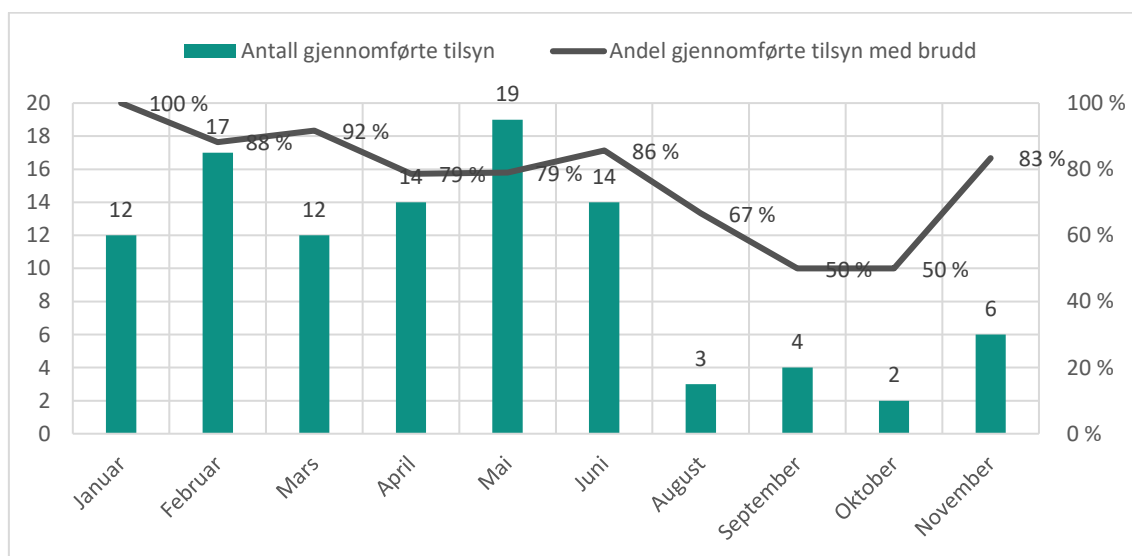
Offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser

Offentlige oppdragsgivere har et særlig ansvar for å hindre at useriøse og kriminelle aktører får innpass i arbeidslivet, ved å stille og følge opp krav til lønns- og arbeidsvilkår i sine kontrakter. De er store aktører innenfor mange områder, som kjøpere av både varer og tjenester. Gjennom å stille krav til og følge opp lønns- og arbeidsvilkår kan det offentlige sterkt bidra til rettferdige konkurransevilkår for virksomheter som ønsker å tilby seriøse arbeidsvilkår. Dette vil igjen bidra til et sikkert og seriøst arbeidsliv. Dette er særlig viktig i utsatte bransjer.

Sentrale nøkkeltall

I perioden 1. januar–30. november 2024 har Arbeidstilsynet gjennomført 103 tilsyn med brukermålet offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd på relevante kontrollpunkter i 83 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 83 prosent av tilsynene. Tilnærmet alle tilsynene så langt i år er gjennomført som digitale tilsyn.

Figur 5 viser antall gjennomførte tilsyn med brukermålet og andelen tilsyn med brudd for de gjennomførte tilsynene. Merk at vi rapporterer tilsyn basert på dato for kontroll, men at tilsynet inngår i statistikken først når tilsynsrapporten er sendt til virksomheten. Det vil derfor være et visst etterslep i rapportering av tilsyn i perioden, og antall tilsyn vil øke etter hvert som flere tilsynsrapporter blir sendt. Som figuren viser, ble det ikke gjennomført noen tilsyn med dette brukermålet i juli 2024.

Figur 5: Antall gjennomførte tilsyn og andel gjennomførte tilsyn med brudd for brukermålet offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser, fordelt på måned, 2024.

Sektor tilsynsobjekt

For brukermålet offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser, er det kommunale og fylkeskommunale virksomheter som er prioritert for tilsyn i 2024. Så langt i år er tilnærmet alle tilsynene gjennomført med virksomheter innen kommuneforvaltningen, kun ett tilsyn er gjennomført med virksomhet innen statsforvaltningen.

Sted for tilsyn

Tabell 20 gir en oversikt over hvordan tilsynene med dette brukermålet fordeler seg per fylke så langt i år.

Tabell 20 Antall tilsyn med brukermålet offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser, fordelt på fylke, 2024.

Sted for tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Nordland	18	83 %	1,7
Innlandet	17	82 %	1,7
Trøndelag	16	81 %	1,9
Troms	12	83 %	1,4
Finnmark	11	100 %	1,8
Vestland	10	90 %	1,6
Møre og Romsdal	7	100 %	1,3
Rogaland	6	100 %	1,3
Akershus	5	20 %	1,0
Buskerud	1	0 %	0,0
Totalsum	103	83 %	1,6

Funn i tilsyn

I tilsynene med offentlige oppdragsgivere har vi lagt vekt på å kontrollere følgende fem forhold:

- offentlige oppdragsgivere stiller krav til lønns- og arbeidsvilkår i sine kontrakter
- offentlige oppdragsgivere har rutiner for hvordan de skal følge opp lønns- og arbeidsvilkår i sine anskaffelser
- offentlige oppdragsgivere kontrollerer at krav til lønns- og arbeidsvilkår i sine anskaffelser overholdes

Tabell 21 gir en oversikt over funnene i tilsyn med dette brukermålet. Merk at det kun er kontrollpunkt som er relevante for brukermålet, og som inngår i de faste sjekklistene, som inngår i tabellen. Det kan også være kontrollert andre tema som ikke er relevant for brukermålet i disse tilsynene. Disse inngår ikke i tabellen.

Tabell 21: Andel tilsyn med brudd og andel tilsyn med reaksjon fordelt på de tre kontrollpunktene som inngår fast i sjekklister for tilsyn med offentlige oppdragsgivere, 2024.

Kontrollpunkt kontrollert i tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon
Offentlig oppdragsgiver - kontroll	103	83 %	83 %
Offentlig oppdragsgiver - kontraktsvilkår	103	33 %	32 %
Offentlig oppdragsgiver - krav til opplysninger i kunngjøringer eller konkurransegrunnlag	103	22 %	20 %

I 2024 har vi så langt avdekket hyppigst brudd når vi har kontrollert de offentlige oppdragsgivers kontroll av lønns- og arbeidsvilkår i anskaffelser, med brudd i over åtte av ti tilsyn.

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 83 prosent av tilsyn med brukermålet offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser, og vi har i snitt gitt 1,6 reaksjoner per tilsyn med reaksjon.

Tabell 22 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for brukermålet så langt i 2024. Vi har så langt i år fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 77 tilsyn, og vi har vedtatt tvangsmulkt som pressmiddel i 7 tilsyn. Over halvparten av påleggene er knyttet til offentlige oppdragsgivers manglende kontroll av om kravene til lønns- og arbeidsvilkår overholdes. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Tabell 22: Antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for brukermålet offentlige oppdragsgivere følger opp arbeidsvilkår ved anskaffelser.

Type reaksjon	Antall tilsyn
Vedtak om pålegg	77
Vedtak om tvangsmulkt	7
Vedtak om stans som pressmiddel	0
Vedtak om stans ved overhengende fare	0
Vedtak om overtredelsesgebyr	0

Utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter

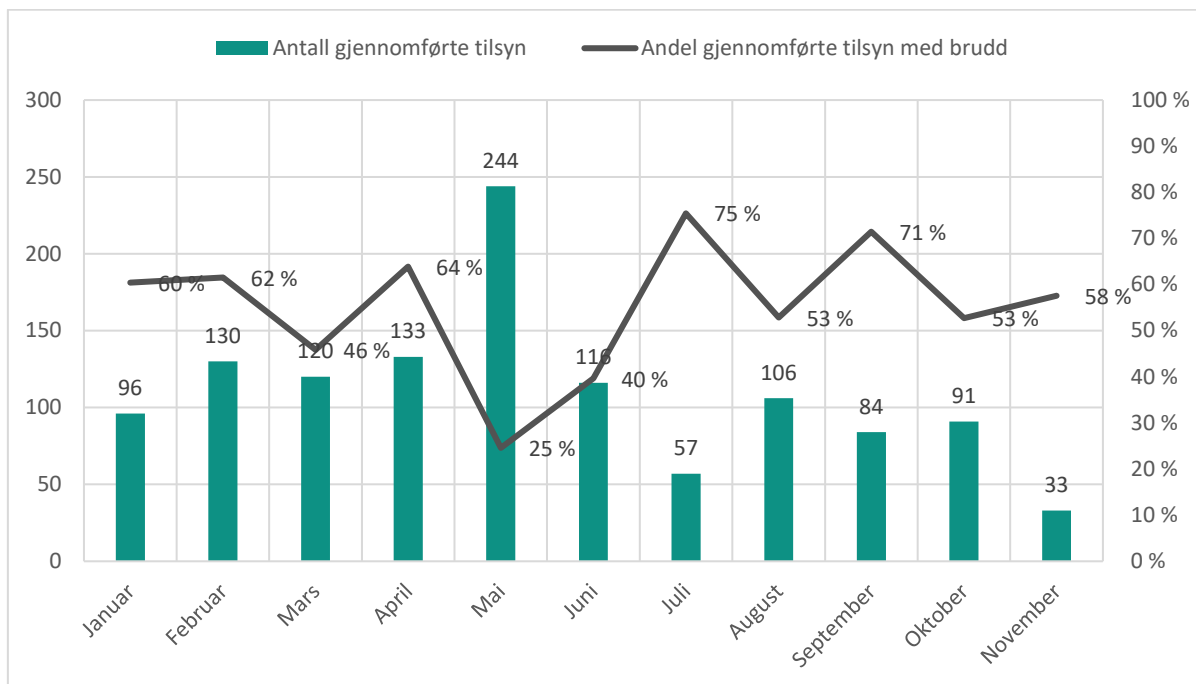
I a-krimssamarbeidet er det utarbeidet tre felles brukermål som innsatsen skal rettes mot. A-krimssentrene og det lokale a-krimssamarbeidet skal rette en stor del av sin innsats mot sentrale trusselaktører samt legge vekt på arbeidet med å sette utenlandske arbeidstakere i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter.

Arbeidstilsynets rolle i det tverretatlige samarbeidet er å ha et særlig fokus på arbeidstakerperspektivet. Arbeidstilsynet vil derfor fremover ha oppmerksomhet på og spesielt følge opp brukermålet om at utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter. Arbeidstilsynet registrerer ikke arbeidstakers nasjonalitet i tilsyn, og har derfor ikke statistikk over hvor mange tilsyn som berører utenlandske arbeidstakere. Det er imidlertid svært vanlig å møte på utenlandske arbeidstakere i slike tilsyn, og i rapporteringen av tilsynstall legger vi derfor til grunn at alle tilsyn innenfor overordnet mål 3 berører utenlandske arbeidstakere.

Sentrale nøkkeltall

I perioden 1. januar–30. november 2024 har vi gjennomført 1 210 tilsyn med brukermålet utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd i 50 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 46 prosent av tilsynene. Tilsynene er i hovedsak gjennomført som stedlige uanmeldte tilsyn ute hos virksomhetene.

Figur 6 viser antall gjennomførte tilsyn med brukermålet, samt andelen tilsyn med brudd for de gjennomførte tilsynene. Som figuren viser, varierer både antallet tilsyn og andelen tilsyn med brudd, og dette gjelder særlig sommermånedene. Dette skyldes at vi i store deler av denne perioden har prioritert informasjonsinnhenting i tilsyn med dette brukermålet. Merk at vi rapporterer tilsyn basert på dato for kontroll, men at tilsynet inngår i statistikken først når tilsynsrapporten er sendt til virksomheten. Det vil derfor være et visst etterslep i rapportering av tilsyn i perioden. Dette er primært synlig for foregående måned, hvor tilsynstallet fortsatt er relativt lavt. Antall tilsyn vil altså øke ytterligere etter hvert som flere tilsynsrapporter blir sendt.

Figur 6: Antall gjennomførte tilsyn med brukermålet utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, samt andel gjennomførte tilsyn med brudd, fordelt på måned, 2024.

Næring tilsynsobjekt

De fleste tilsynene med brukermålet er gjennomført i bygge- og anleggsvirksomheter, etterfulgt av transport og lagring, og overnattings- og serveringsvirksomhet. Tabell 23 gir en oversikt over de fem næringene hvor det er gjennomført flest tilsyn så langt i 2024. 1 079 tilsyn er gjennomført innen disse fem næringene, og utgjør 89 prosent av det totale antallet tilsyn med brukermålet så langt i år.

Tabell 23: Antall tilsyn med brukermålet utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, fordelt på næringer med flest tilsyn, 2024. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Bygge- og anleggsvirksomhet	484	58 %	2,6
Transport og lagring	278	11 %	2,6
Overnattings- og serveringsvirksomhet	147	73 %	3,3
Varehandel, reparasjon av motorvogner	118	72 %	3,6
Forretningsmessig tjenesteyting	54	50 %	2,3

Sted for tilsyn

Tabell 24 gir en oversikt over hvordan tilsynene med dette brukermålet fordeler seg per fylke så langt i år. Vi har gjennomført flest tilsyn i Agder, etterfulgt av Møre og Romsdal og Buskerud.

Tabell 24: Antall tilsyn med brukermålet utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, fordelt på fylke, 2024.

Sted for tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Agder	165	27 %	1,8
Møre og Romsdal	123	28 %	2,8
Buskerud	108	68 %	2,7
Oslo	101	62 %	3,4
Nordland	101	50 %	2,3
Rogaland	93	55 %	2,3
Vestfold	83	60 %	2,9
Vestland	77	14 %	5,0
Innlandet	69	64 %	2,9
Østfold	65	80 %	3,1
Akershus	61	82 %	3,8
Trøndelag	57	54 %	4,4
Finnmark	42	60 %	3,4
Troms	34	29 %	2,9
Telemark	30	63 %	3,2
Utland	1	100 %	7,0
Totalsum	1 210	50 %	3,0

Tilsynet registrert som gjennomført i «Utland» er et dokumenttilsyn gjennomført med et norskregistrert utenlandsk foretak (NUF).

Funn i tilsyn

A-krim er et fenomen som spenner over flere arbeidsmiljøproblemer og andre etaters virkeområder. Fenomenet kjennetegnes av å bryte flere etaters regelverk på en bevisst måte for å maksimere profitt. Arbeidstilsynet bruker derfor hele sitt regelverk ved tilsyn innen dette problemområdet, og det er laget sjekklister som er ment å være et kompromiss mellom det arbeidsmiljøproblematiske og hva Arbeidstilsynet minimum bør kontrollere og reagere på innenfor a-krim.

Tabell 25 gir en oversikt over de fem mest brukte kontrollpunktene i tilsyn med dette brukermålet. Merk at det kun er kontrollpunkter som inngår i de faste sjekklisene som inngår i tabellen. Det kan også være kontrollert andre tema som ikke er relevant for brukermålet i disse tilsynene, men disse inngår ikke i tabellen. Som tabellen viser, har vi hyppigst kontrollert om arbeidsgiver har sørget for at det inngås skriftlig arbeidsavtale med de ansatte, og om arbeidsgiver har en fortløpende oversikt over hvor mye den enkelte arbeidstaker arbeider.

Tabell 25: Andel tilsyn med brudd og andel tilsyn med reaksjon fordelt på de mest kontrollerte kontrollpunktene som inngår fast i sjekklisene, i tilsyn med brukermålet utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, i 2024. Ett tilsyn kan dekke flere undertema.

Kontrollpunkt kontrollert i tilsyn	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon
Arbeidsavtale - utkast til skriftlig arbeidsavtale	1 031	8 %	6 %
Arbeidstid - oversikt/registrering	689	31 %	28 %
Lønsslipp	647	12 %	11 %
Arbeidsavtale - innhold	634	35 %	28 %
Lønn utbetalt via bank til arbeidstakers konto	618	10 %	9 %

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 46 prosent av tilsynene med brukermålet utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, og vi har i snitt gitt 3,0 reaksjoner per tilsyn med reaksjon.

Tabell 26 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsynene så langt i 2024. Som tabellen viser, har vi fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 360 tilsyn. Vi har fulgt opp med vedtak om tvangsmulkt som pressmiddel i 105 tilsyn, og vedtatt stans som pressmiddel i 20 tilsyn. Vi har oftest vedtatt pålegg knyttet til manglende oversikt/registrering av arbeidstid, etterfulgt av manglende innhold i arbeidsavtaler, og manglende HMS-kort på bygge- og anleggsplasser.

Så langt i år har vi vedtatt stans ved overhengende fare for liv og helse i 91 tilsyn. For at vi skal oppheve stansevedtaket må virksomheten rette opp de farlige forholdene. Vi har vedtatt overtredelsesgebyr i 68 tilsyn med brukermålet. Vi har oftest gitt overtredelsesgebyr for manglende HMS-kort, usikret arbeid i høyden, manglende oversikt eller registrering av arbeidstid og maskinsikkerhet. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Tabell 26: Antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsyn med brukermålet utenlandske arbeidstakere settes i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, 2024.

Type reaksjon	Antall tilsyn
Vedtak om pålegg	360
Vedtak om tvangsmulkt	105
Vedtak om stans som pressmiddel	20
Vedtak om stans ved overhengende fare	91
Vedtak om overtredelsesgebyr	68

Arbeidstilsynet

Tittel:

Fremdrift - Arbeidstilsynets brukermål 2024

Ansvarlig redaktør: Marius Sjøberg

Redaktør: Ingrid Stette Haarberg

Redaksjon: Cecilie Åldstedt Nyrønning, Lauren Celeste Burger, Robert Ekle og Morten Støver

Utgitt:

Desember 2024

Postadresse:

Arbeidstilsynet

Postboks 4720 Torgarden

7468 Trondheim

Sentralbord:

73 19 97 00

ISBN:

978-82-94086-04-7

arbeidstilsynet.no